EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 3.3.2015
COM(2015) 88 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2014. aastal liikmesriikidelt saadud eelarveandmete kvaliteedi kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2014. aastal liikmesriikidelt saadud eelarveandmete kvaliteedi kohta

SISUKORD

1. TAUST 3

2. 2014. AASTAL VALITSEMISSEKTORI EELARVEPUUDUJÄÄGI JA VÕLA SUURUSE KOHTA ESITATUD ARUANNETE PEAMISED JÄRELDUSED 3

2.1. Ajakohasus, usaldusväärsus ja täielikkus 3

2.1.1. Ajakohasus 3

2.1.2. Usaldusväärsus 4

2.1.3. Tabelite ja neile lisatud teabe täielikkus 5

2.1.4. Lisatabelid finantskriisi kohta 6

2.1.5. Küsimustik valitsustevaheliste laenude kohta 7

2.2. Vastavus arvepidamiseeskirjadele ja statistiliste andmete järjepidevus 7

2.2.1. Teabevahetus ja selgitused 7

2.2.2. Dialoogkülastused ja metodoloogilised külastused 7

2.2.3. Eurostati konkreetsed nõuanded 8

2.2.4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal osutatud uurimise algatamine 8

2.2.5. Aktuaalsed metodoloogilised küsimused 9

2.2.6. Kooskõla valitsemissektori arvepidamise andmetega 9

2.3. Avaldamine 10

2.3.1. Üldnäitajate ja üksikasjalike aruandetabelite avaldamine 10

2.3.2. Reservatsioonid andmete kvaliteedi suhtes 10

2.3.3. Esitatud andmete muudatused 11

2.3.4. Metaandmete avaldamine (loetelud) 11

3. KOKKUVÕTE 11

1. TAUST

Nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2009 (Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamise kohta)[1] muudetud versiooni artikli 8 lõikes 3 nähakse ette, et komisjon (Eurostat) (edaspidi „Eurostat") esitab korrapäraselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruandeid liikmesriikide esitatud tegelike andmete kvaliteedi kohta. Selles iga-aastases aruandes esitatakse üldine hinnang selle kohta, kas andmed on ajakohased, usaldusväärsed, täielikud, arvepidamiseeskirjadega vastavuses ja järjepidevad. Eelmise aruande (2013. aasta teadete kohta) võttis komisjon vastu 7. märtsil 2014[2].

Eurostat hindab korrapäraselt liikmesriikide esitatud tegelike andmete ja ka nende aluseks olevate, esmakordselt 2014. aasta oktoobris vastavalt nõukogu 21. mai 2013. aasta määrusele (EÜ) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ESA 2010)[3] kogutud valitsemissektori arvepidamise andmete kvaliteeti. Hindamisel keskendutakse teguritele, mis selgitavad valitsuse üldeelarve puudujääki/ülejääki ja muutusi valituse üldises võlakoormas. Liikmesriigid saadavad sellekohase teabe Eurostatile kaks korda aastas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teatise tabelites, täiendavas teabes, mis esitatakse vastustes küsimustikule ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelite kohta, täiendavas tabelis finantskriisi kohta ning liikmesriikide esitatud kahepoolsetes selgitustes. Eurostat peab liikmesriikidega ka püsivat dialoogi, korraldades ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames korrapäraselt dialoogkülastusi.

Käesoleva aruande aluseks on 2014. aasta ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse peamised järeldused ja tulemused ning selles keskendutakse uusimale, 2014. aasta oktoobri aruandlusele. Vajaduse korral esitatakse võrdluseks 2014. aasta aprillis ning 2013. aastal esitatud andmeid.

2. 2014. AASTAL VALITSEMISSEKTORI EELARVEPUUDUJÄÄGI JA VÕLA SUURUSE KOHTA ESITATUD ARUANNETE PEAMISED JÄRELDUSED

2.1. Ajakohasus, usaldusväärsus ja täielikkus

2.1.1. Ajakohasus

Liikmesriigid peavad kaks korda aastas, enne 1. aprilli ja enne 1. oktoobrit[4], esitama Eurostatile tegelikud ja kavandatud andmed ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta. 2014. aastal ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud aruanded hõlmasid aastaid 2010–2014. 2014. aasta andmed on riigiasutuste kavandatud näitajad, samas kui 2010.–2013. aasta andmed on tegelikud andmed[5]. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 8 lõikega 1 hindab Eurostat liikmesriikide esitatud tegelikke andmeid, mitte aga kavandatud andmeid.

---

1 ELT L 145, 10.6.2009, lk 1.
2 COM(2014)122 final.
3 ELT L 174, 26.6.2013, lk 1–727.
4 Määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 3 lõiked 1 ja 3 (muudetud kujul).
5 Tegelikud andmed võivad olla lõplikud, lõplikult kinnitamata või hinnangulised.

Aruannete esitamise tähtajast peetakse üldjuhul korralikult kinni. 2014. aastal esitasid kõik liikmesriigid tegelikud andmed ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse mõlemas teates ametlikuks tähtajaks. Mõned riigid esitasid 2014. aasta kavandatud andmed hiljem kui tegelikud andmed.

2.1.2. Usaldusväärsus

Aprilli 2014 ja oktoobri 2014 teadete vahepealsel ajal tehtud korrektsioonid olid peamiselt tingitud uue ESA 2010 kasutuselevõtust ja muudest statistilistest muudatustest. Erinevalt eelnenud aastatest tehti võlasuhtes rohkem korrektsioone kui puudujäägi suhtes, mis tulenes eelkõige avaliku sektori üksuste ümberklassifitseerimisest valitsemissektori üksusteks ja SKP märkimisväärsest kasvust.

Uues ESA 2010 tehti kolm olulisemat metodoloogilist muudatust:

- muudeti kriteeriume, mida kasutatakse valitsemissektori piiritlemiseks; see muudatus võib kaasa tuua üksuste ümberklassifitseerimise valitsemissektorisse või sellest välja;
- muudeti valitsusele seoses pensionifondide ülekandmisega tehtud ühekordsete maksete kajastamist;
- kaotati kohandus intressimäära vahetuslepingute ja forvardintressiga lepingutega seotud netointressivoogude arvessevõtmiseks.

Oktoobrikuisele pressiteatele oli lisatud üksikasjalik tabel, kust sai teavet peamiste muudatuste kohta liikmesriikide ja aastate kaupa[6].

Suurimad positiivsed korrektsioonid[7] 2013. aasta puudujäägis protsendina SKPst tehti Iirimaal (+1,5 protsendipunkti), Luksemburgis (+0,6 pp), Küprosel (+0,5 pp) ja Kreekas (+0,5 pp). Suurim negatiivne korrektsioon[8] eelarvepuudujäägis tehti Leedus (-0,5 pp); veel viies liikmesriigis oli see -0,3 pp. Harilikult ei mõjuta SKP korrigeerimine valitsemissektori eelarvepuudujäägi suhet kuigi oluliselt, kuid ESA 2010-st ja muudest (mõningatel juhtudel korraldatud näitajate) muudatustest tingituna on mitu liikmesriiki oma SKP-d oluliselt korrigeerinud (üldjuhul ülespoole). SKP ülespoole korrigeerimise tulemusena on Küpros (+0,5 pp), Iirimaa (+0,4 pp), Sloveenia (+0,4 pp) ja Ühendkuningriik (+0,3 pp) oluliselt parandanud oma 2013. aasta eelarvepuudujäägi suhet.

Korrektsioonidest, mis tehti 2013. aasta eelarvepuudujäägi osas seoses ESA 2010 kasutuselevõtuga, oli suurim positiivne korrektsioon Iirimaal (+0,9 pp) ja Kreekas (+0,3 pp), suurima negatiivse korrektsiooni tegid aga Leedu (-0,5 pp) ja Ühendkuningriik (-0,4 pp).

Muud suuremad korrektsioonid 2013. aasta eelarvepuudujäägis (mis ei ole seotud ESA 2010 kasutuselevõtuga valitsemissektori arvepidamises ega SKP

---

6 Vthttp://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2022675/Revisions-gov-deficit-debt-2010-2013.pdf/e1fb4083-c18a-4f69-9dbc-138fb73ad9a5

7 Eelarvepuudujäägi kahanemine.

8 Eelarvepuudujäägi kasv.

muudatustega) tehti Luksemburgis (+0,5 pp), Slovakkias (+0,3 pp), Eestis (-0,3 pp) ja Belgias (-0,4 pp).

Mitu liikmesriiki on oma 2013. aasta võlasuhet oluliselt korrigeerinud. SKP korrigeerimisest tingitud nimetaja muutuse mõju on harilikult valitsemissektori võlasuhte puhul suurem kui valitsemissektori eelarvepuudujäägi suhte puhul. SKP korrigeerimine ülespoole muudab võlasuhte oluliselt väiksemaks (eriti kui võla tase on kõrge).

Üheksa liikmesriiki korrigeerisid oma 2013. aasta võlasuhet 2 protsendipunkti võrra SKPst või rohkemgi: Küpros (-9,5), Madalmaad (-4,9 pp), Itaalia (-4,8 pp), Ühendkuningriik (-3,3), Malta (-3,2 pp), Rootsi (-2,0 pp), Belgia (+3,0 pp), Austria (+6,7 pp) ja Horvaatia (+8,6 pp).

SKP muutmise mõju valitsemissektori võlasuhtele oli eriti märgatav Iirimaal ja Küprosel, kuigi Iirimaal tasakaalustas seda suures osas ESA 2010 mõju (sama olukord oli ka Portugalis).

Võla (ehk lugeja) korrektsioonid ESA 2010 kasutuselevõtust tingituna olid kõikides ELi liikmesriikides peale Taani selgelt ulatuslikumad kui muudest põhjustest tingitud korrektsioonid. Sellest hoolimata avaldasid muudest põhjustest tingitud korrektsioonid suhteliselt suurt mõju Belgias (+1,7 pp), Taanis (+1,1 pp) ja Prantsusmaal (+0,9 pp).

2.1.3. Tabelite ja neile lisatud teabe täielikkus

Aruandetabelite täitmine on juriidiline kohustus ja seda on vaja selleks, et Eurostat saaks korralikult kontrollida andmete kvaliteeti. Määruse (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) artikli 8 lõikes 2 on sätestatud, et liikmesriigid peavad esitama Eurostatile asjakohase statistilise teabe, mis *„eelkõige tähendab (…):*

a) rahvamajanduse arvepidamise andmeid;

b) loetelusid;

c) ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabeleid;

d) teadetega seotud lisaküsimustikke ja selgitusi.”

Peamisi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabeleid on neli. Tabel 1 hõlmab valitsemissektori eelarve puudujääki/ülejääki ja võlataset, tabelites 2A–2D on esitatud andmed, mis selgitavad valitsemissektori eelarvepositsiooni ja valitsemissektori iga alasektori puudujäägi/ülejäägi riiklike definitsioonide seoseid, tabelites 3A–3D on esitatud andmed, mis selgitavad valitsemissektori eelarvepuudujäägi/ülejäägi ja muude asjakohaste tegurite osa valitsemissektori võlataseme varieerumises ja võla konsolideerimises. Tabelis 4 on esitatud andmed peamiselt kaubanduskrediitide ja -ettemaksete kohta[9]. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelite 1–3 täitmine on juriidiline kohustus. Tabelid 1

[9] Vt nõukogu 22. novembri 1993. aasta protokolli kantud avaldused: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/gfs/images/e/e7/Statements_9817.en93.pdf

ja 2A (keskvalitsus) hõlmavad aastaid 2010–2014, samas kui ülejäänud tabelid hõlmavad aastaid 2010–2013[10].

Enamik liikmesriike on täitnud kõik ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelid[11]. 2014. aasta oktoobri aruandluses esitasid kõik liikmesriigid eelarvepuudujäägi menetluse tabelis 2 andmeid seose kohta jooksevsaldo ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse ülejäägi/puudujäägi näitajate vahel kõigi alasektorite puhul. Ühendkuningriigi jooksevsaldo loetakse ESA 2010 standardil põhinevaks. Seepärast on teatatud väga vähe korrektsioone, mille eesmärk on muundada jooksevsaldo ESA kohaselt puudujäägiks/ülejäägiks. Lisaks on veel riike, kes on teatanud vaid piiratud arvu üleminekukirjeid.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelis 3 ei ole kõik liikmesriigid esitanud kõiki jaotusi. Sageli olid esitamata üksikasjad lahtrites „laenud" ja „omakapital".

Vaatamata mõne liikmesriigi tehtud edusammudele on ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabeli 4 tihti puudulikult täidetud. Täpsemalt öeldes ei esita mõned riigid täielikke andmeid kaubanduskrediidi ja -ettemaksetega seotud kohustuste koguseisu kohta, mis annaks täielikuma ülevaate valitsemissektori kohustistest.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelite täielikkust on võimalik veel parandada. Ülejäänud probleemid ei peaks aga andmete kvaliteedile erilist mõju avaldama.

Kõik liikmesriigid esitasid vastused teadete tabelite küsimustikule[12]. Ehkki möödunud aastatega võrreldes oli vastuste täielikkus ja kvaliteet parem, ei esitanud mõned riigid kõiki küsimustikus nõutud üksikasju. See kehtib eelkõige keskvalitsuse nõuete ja võlgade kustutamisega seotud andmete kohta, muude saadavate/makstavate arvete liigendamise, riigigarantiide kajastamise (peamiselt kohaliku omavalitsuse allsektori katmise) ja kapitalisüstide kohta.

2.1.4. Lisatabelid finantskriisi kohta

Eurostat on finantskriisi käsitlevaid andmeid kogunud kahe lisatabelina alates 15. juulist 2009. 2014. aastal kogutud andmed kajastasid 2007.–2013. aastat. Liikmesriike, kes ei teatanud valitsuse sekkumistest finantskriisi taustal 2007.–2013. aastal, oli ainult kaheksa (Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Eesti, Horvaatia, Malta, Poola, Rumeenia ja Slovakkia). Eurostat avaldas koos ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste pressiteadetega teated, milles neid andmeid analüüsiti[13].

---

[10] Muudes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelites peale tabelite 1 ja 2A ei ole kavandatud andmete esitamine nõukogu määrusega (EÜ) nr 479/2009 (selle muudetud kujul) otseselt nõutavaks tehtud.

[11] Liikmesriikide esitatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelid on kättesaadavad Eurostati veebisaidil. Vt http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables

[12] See küsimustik koosneb kolmeteistkümnest osast, kus küsitakse kvantitatiivset ja mõnikord kvalitatiivset teavet mitme valdkonna kohta, näiteks maksude, sotsiaalkindlustusmaksete ja ELiga seotud tehingud, sõjalise varustuse soetamine, riigigarantiid, võlgade kustutamine, valitsuse tehtud kapitalisüstid avalik-õiguslikesse äriühingutesse, avaliku ja erasektori partnerlused jne.

[13] Vt http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2022675/Background-note-fin-crisis-Oct-2014-final.pdf

2.1.5. Küsimustik valitsustevaheliste laenude kohta

Liikmesriigid esitavad andmeid ka valitsustevaheliste laenude kohta, mida tavaliselt antakse finantsabiprogrammide raames. See teave on esitatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste pressiteadetes, kus on ka teave valitsustevahelise laenuandmise kohta Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) raames. Aastal 2013 puudutavad need andmed peamiselt Kreekale, Iirimaale ja Portugalile antud laene.

Selline valitsustevaheline kahepoolne laenamine ja valitsustevaheline laenamine Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi raames kasvas finantskriisi ajal märkimisväärselt. EL28 ja euroala koondandmete arvutamisel Maastrichti võlakriteeriumi[14] jaoks tuleb see summa maha arvata, sest neid mõlemaid kajastatakse konsolideeritult. Konsolideerimise tõttu ei ole EL28 ja euroala koondandmed võrdsed liikmesriikide võla aritmeetilise summaga (st sinna ei arvestata eespool mainitud valitsustevahelist laenuandmist, et vältida topeltarvestust).

Seega hõlmavad liikmesriikide 2011., 2012. ja 2013. aasta andmed ka EFSF-iga seotud summasid.

2.2. Vastavus arvepidamiseeskirjadele ja statistiliste andmete järjepidevus

2.2.1. Teabevahetus ja selgitused

Teatamisaja jooksul (alates andmete esitamise tähtajast, s.o 1. oktoobrist, kuni andmete avaldamiseni 21. oktoobril 2014) võttis Eurostat ühendust iga liikmesriigi riikliku statistikaametiga, et küsida lisateavet ja selgitusi arvepidamiseeskirjade kohaldamise kohta konkreetsete tehingute puhul. See tähendas tihedat kirjavahetust Eurostati ja riikide ametiasutuste vahel. Esimene palve anda selgitusi saadeti kõikidele riikidele enne 4. oktoobrit. Teist korda paluti selgitusi 21 riigilt ja kolmandat korda viielt riigilt. Neljandat ja viiendat korda paluti selgitusi ühelt liikmesriigilt. Mõnel riigil palus Eurostat teha teadete tabelites muudatusi.

2.2.2. Dialoogkülastused ja metodoloogilised külastused

Määruses (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) on ette nähtud dialoog- ja metodoloogilised külastused. Dialoogkülastusi liikmesriikidesse tehakse korrapäraselt, et kontrollida esitatud andmeid, uurida metodoloogilisi küsimusi, arutleda statistiliste allikate ja protsesside üle ning hinnata vastavust arvepidamiseeskirjadele, nt valitsemissektori piiritlemise, kirjendamisaja ning valitsemissektori tehingute ja kohustiste liigituse osas. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse korralised dialoogkülastused on viimastel aastatel muutunud sagedasemaks; nende sagedus otsustatakse, lähtudes Eurostati välja töötatud riigi laenuriski hindamisest.

Kui seoses liikmesriigiga kerkib esile konkreetne tähtis küsimus, mida ei saa lahendada teisiti kui asjaomaste ametiasutustega kohtumise käigus, korraldatakse liikmesriiki kiirkorras erakorraline külastus.

[14] Vastavalt aluslepingutele lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse protokollile tähendab valitsemissektori võlg kogu valitsemissektori konsolideeritud koguvõlga, mis on aasta lõpu seisuga maksmata (nominaalväärtuses). Vastavalt määrusele 479/2009, mida on muudetud komisjoni määrusega (EL) nr 220/2014, hõlmab see järgmisi kategooriaid: sularaha ja hoiused (AF.2), võlaväärtpaberid (AF.3) ja laenud (AF.4) ESA 2010 tähenduses.

Kuni novembrini 2014 tegi Eurostat ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames järgmised dialoogkülastused: Bulgaaria (22.–23. jaanuar), Belgia (3.–5. veebruar), Saksamaa (26.–27. veebruar), Kreeka (20.–21. märts), Malta (20.–21. mai), Ungari (10.–11. juuni), Prantsusmaa (25.–26. juuni), Austria (7.–8. juuli), Kreeka (22.–23. september), Küpros (24.–25. september), Taani (24.–25. september), Portugal (10.–11. november), Tšehhi Vabariik (19.–20. november) ja Iirimaa (26.–28. november). Peale selle tehti erakorralised külastused Belgiasse (13.–14. veebruar), Poolasse (2. september), Rumeeniasse (8. september) ja Luksemburgi (18. september). Eurostat tegi tehnilise külastuse Horvaatiasse 2.–4. juunil, euro kasutuselevõtu eelse külastuse Leedusse 5.–6. märtsil ja koolituskülastuse Horvaatiasse 8.–9. septembril.

Iga dialoogkülastuse lõplikud tulemused, sealhulgas kokkulepitud tegevuspunktide kirjeldus ja ülevaade olukorrast, saadetakse majandus- ja rahanduskomiteele ning avaldatakse Eurostati veebisaidil. Nende tegevuspunktide rakendamine aitab aja jooksul parandada andmete kvaliteeti.

Metodoloogilisi külastusi tehakse ainult siis, kui Eurostat on tuvastanud andmete kvaliteediga seoses olulise ohu või probleemi, eelkõige kasutatud meetodite, põhimõtete ja liigitussüsteemide osas. 2014. aastal ei tehtud ühtegi metodoloogilist külastust.

2.2.3. Eurostati konkreetsed nõuanded

Liikmesriigid konsulteerivad Eurostatiga regulaarselt mitmesugustes rahvamajanduse arvepidamise küsimustes, mis on seotud juba tehtud või tulevaste tegevustega. Eurostat annab nõu vastavalt kehtivatele suunistele. Määruse (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) läbipaistvuse sätte täitmiseks avaldab Eurostat oma nõuanded,[15] kui asjaomased liikmesriigid vastuväiteid ei esita. 2014. aastal avaldas Eurostat 16 eelnevat nõuannet.

2.2.4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal osutatud uurimise algatamine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1173/2011 annab komisjonile volituse algatada uurimine, kui tekib kahtlus, et tahtliku valeandmete esitamise või raske hooletuse teel on statistiliste andmetega manipuleeritud. Määrusega (EL) nr 1173/2011 kehtestatakse uurimismenetlused ja lubatakse statistiliste andmetega manipuleerimise korral rakendada rahalisi karistusi (kuni 0,2 % SKPst).

11. juulil 2014 otsustas Euroopa Komisjon algatada ametliku uurimise võimaliku statistiliste andmetega manipuleerimise suhtes Hispaanias Valencia piirkonnas (Comunidad Valenciana)[16].

Uurimisel vaadatakse, kas tahtlik valeandmete esitamine või raske hooletus kulude esitamisel piirkonnas tõi ajavahemikul 1988–2011 kaasa Hispaania riigivõla ja eelarvepuudujäägi kohta valeandmete esitamise.

See on esimene kord, mil komisjon kasutab oma uusi volitusi, mis tulenevad esimese majanduse juhtimise paketi õigusaktidest, et uurida kahtlustatavat manipuleerimist

---

[15] Vt http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/methodology/advice-to-member-states

[16] C(2014) 4856 final.

liikmesriigi võla ja eelarvepuudujäägi andmetega. Kui komisjon leiab, et uurimisel leiab kinnitust valeandmete esitamine, siis võib ta soovitada, et nõukogu kehtestaks liikmesriigile trahvi. Uurimine on veel pooleli. Komisjon ei sea kahtluse alla Hispaania ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud statistika praegust täpsust.

2.2.5. Aktuaalsed metodoloogilised küsimused

Nagu alati, hindas Eurostat ESA 2010 eeskirjade nõuetekohast rakendamist, võttes eelkõige arvesse oma viimaseid otsuseid kooskõlas määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 10 lõikega 2. Need otsused on lisatud valitsemissektori eelarve puudujääki ja võlga käsitlevasse käsiraamatusse (Manual on Government Deficit and Debt – MGDD), mille viimane väljaanne avaldati augustis 2014[17]. Nimetatud uus väljaanne koosneb kaheksast osast, aga uuendada tuli ainult mõningaid peatükke, et viia need vastavusse ESA 2010-ga.

Eurostat avaldab täiendavaid metodoloogilisi juhenddokumente ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse arvepidamiseeskirjade ja valitsemissektori finantsstatistika kohta, mis täiendavad ESA 2010 üldreegleid. Juhendid antakse välja Eurostati vastutusel pärast liikmesriikidega konsulteerimist. Aastal 2014 avaldas Eurostat kolm juhendit:

– varude hoidmise keskküksuste liigitamine ESA 2010 järgi;

– edasilükkunud tulumaksu vara ja sellega seotud maksukrediidi kajastamine ESA 2010 järgi;

– tagasinõudeklauslite käsitlus rahvamajanduse arvepidamises valitsuse varamüügi puhul.

Alates jaanuarist 2013 on Eurostat oma veebisaidile üles pannud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse loetelu. Selle eesmärk on kirjeldada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse andmete kontrollimisel Eurostatis kasutatavaid menetlusi ja põhimõtteid.

2.2.6. Kooskõla valitsemissektori arvepidamise andmetega

Määrusega (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) kehtestati uued andmete esitamise tähtajad – 1. aprill ja 1. oktoober, et tagada kooskõla andmete aluseks olevate valitsemissektori aasta- ja kvartaliaruannetega, mis edastatakse Eurostatile mitmetes ESA andmeedastustabelites. Eurostat analüüsib süstemaatiliselt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadetes esitatud andmete vastavust nende aluseks olevale valitsemissektori arvepidamisele. Näiteks peavad valitsuse eelarve kogukulu ja -tulu vastama esitatud eelarvepuudujäägi näitajatele. Ent valitsemissektori kvartali finantsaruannete puhul on tähtaeg, milleks euroala riigid peavad teatama oma esialgsed andmed, enne ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tähtaega (t+85 päeva).

Viimastel aastatel on ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse käigus esitatud andmete kooskõla ESA 2010 kohaselt esitatud valitsemissektori arvepidamise andmetega muutunud aina paremaks ja on mittefinantsandmete vallas üldjuhul parem kui finantsandmete vallas. 2014. aasta oktoobris esitatud andmetes oli

[17] Vt http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-GQ-14-010

kooskõla ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaste andmete ja valitsemissektori peamiste kvartali koondandmete (ESA tabelid 2 ja 25) vahel mittefinantsandmete ja valitsemissektori kvartali võla osas täielik. Siiski peavad liikmesriigid jätkuvalt tegema jõupingutusi, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse andmete ja ESA tabelite vaheline kooskõla ka finantsandmete osas. Märgatavad lahknevused ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud andmetes ja kvartali finantsaruannetes ilmnesid 2014. aasta oktoobris esitatud andmete puhul viies liikmesriigis (Belgia, Saksamaa, Kreeka, Luksemburg ja Austria). Väiksemaid erinevusi täheldati neljas liikmesriigis.

2.3. Avaldamine

2.3.1. Üldnäitajate ja üksikasjalike aruandetabelite avaldamine

Määruse (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) artikli 14 lõikes 1 on sätestatud: „Komisjon (Eurostat) esitab tegelikku valitsemissektori eelarve puudujääki ja valitsemissektori võlga käsitlevad andmed ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamiseks kolme nädala jooksul pärast [...] aruannete esitamise tähtpäevi [...]. Andmete esitamiseks avaldatakse need."

Valitsemissektori eelarve puudujääki ja valitsemissektori võlga käsitlevad andmed avaldati 23. aprillil[18] ja 21. oktoobril[19] 2014 koos kõigi aruandetabelitega, mis liikmesriigid olid esitanud. Alates veebruarist 2012 avaldab Eurostat kvartaalse valitsemissektori võla (Maastrichti võla) kohta pressiteate. Avaldamise ajakava on umbes T+115 päeva. Alates veebruarist 2014 avaldab Eurostat valitsemissektori kvartaalse eelarvepuudujäägi kohta ka pressiteate.

Määruse (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) kohaselt peavad liikmesriigid avaldama tegelikud andmed valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja võla kohta. Kõik liikmesriigid avaldavad eelarvepuudujäägi ja võla andmed riiklikul tasandil. Enamik liikmesriike on Eurostatile teatanud, et neil on tavaks avaldada kõik oma ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse aruandetabelid. Kuus liikmesriiki (Bulgaaria, Itaalia, Luksemburg, Malta, Poola ja Slovakkia) avaldavad ainult mõned aruandetabelid ja üks liikmesriik (Prantsusmaa) ei avalda ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabeleid riiklikul tasandil üldse.

2.3.2. Reservatsioonid andmete kvaliteedi suhtes

Eurostat on esitanud reservatsiooni andmete suhtes, mille Madalmaad esitasid 2014. aasta aprillis ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes teadetes, sest statistiline mõju, mida avaldasid valitsuse sekkumised SNS Reaali riigistamisse ja restruktureerimisse 2013. aastal, ei olnud täpselt teada. Küsimus räägiti Madalmaade statistikaasutustega selgeks ja 2014. aasta oktoobri ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes teadetes võttis Eurostat oma reservatsiooni tagasi.

Eurostat võttis aprillis 2014 tagasi ka reservatsiooni Austria 2013. oktoobris esitatud andmete kvaliteedi suhtes seoses sellega, et föderaalse finantskontrolli aruandes Salzburgi liidumaa kohta esitatud järelduste statistiline mõju ei olnud täpselt teada.

[18] Vt http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5178982/2-23042014-AP-EN.PDF/83e13609-68f7-4cac-9dd7-0ccf92663564?version=1.0

[19] Vt http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5182258/2-21102014-AP-EN.PDF/497e3b55-dca0-482f-93e0-d82f81bc92d7?version=1.0

Pärast Austria statistikaasutuste korraldatud uurimist tehti teatatud eelarvepuudujäägi- ja võlaandmetesse vajalikud korrektsioonid.

2.3.3. Esitatud andmete muudatused

Eurostat ei ole muutnud andmeid, mille liikmesriigid esitasid 2014. aasta aprillis ja oktoobris avaldatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadetes.

2.3.4. Metaandmete avaldamine (loetelud20)

Määrusega (EÜ) nr 479/2009 (muudetud kujul) on ette nähtud, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse loetelud kuuluvad nende statistiliste andmete hulka, mida liikmesriigid peavad esitama, et Eurostat saaks kontrollida vastavust ESA eeskirjadele. Lisaks on nimetatud määruses sätestatud, et kõnealuste loetelude avaldamine riigi tasandil on kohustuslik. Eurostat on kehtestanud ülemäärse eelarvepuudujäägi menetluse loetelude uuendatud vormingu, milles on struktuurseid muudatusi ja mis nõuab üksikasjalikumat teavet. Ajakohastatud ülemäärse eelarvepuudujäägi menetluse loetelud avaldati 12. detsembril 2013[21].

Uued ülemäärse eelarvepuudujäägi menetluse loetelud on kahekümne liikmesriigi jaoks kättesaadavad Eurostati veebilehel. Ülejäänud liikmesriikide – Belgia, Horvaatia, Iirimaa, Luksemburgi, Madalmaade, Austria ja Ühendkuningriigi – puhul on töö uute loeteludega veel pooleli. Eurostat peab liikmesriikidega pidevalt dialoogi nende rakendusplaanide üle. Viivitused tulenevad sellest, et eelistähtsustati ESA 2010 rakendamist. Uue loetelude vormi suhtes, mis on viidud vastavusse ESA 2010-ga, on jõutud kokkuleppele ja see peaks avaldatama 2015. aasta lõpul.

3. KOKKUVÕTE

Eurostat tunnistab, et esitatud andmete järjepidevus ja täielikkus on üldiselt paranenud. Mõned probleemid on siiski lahendamata ja liikmesriigid peaksid rohkem pingutama, et parandada esitatud kaubanduskrediitide katvust ja kvaliteeti ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tasandi andmete täielikkust. See kehtib eriti Belgia, Taani, Saksamaa, Iirimaa, Kreeka, Prantsusmaa, Horvaatia, Itaalia, Küprose, Malta, Madalmaade ja Ühendkuningriigi kohta.

Aastal 2014 esitas Eurostat reservatsiooni andmete kohta, mille Madalmaad esitasid aprillis 2014 avaldatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teates. Reservatsioon võeti tagasi oktoobris 2014. Muid reservatsioone ega muudatusi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse 2014. aasta oktoobri pressiteates avaldatud andmetes ei tehtud. Nimetatud puhul avaldati ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse alusel andmed esmakordselt ESA 2010 alusel. Varasemate eelarvepuudujäägi- ja võlaandmete korrektsioonid olid ESA 2010 rakendamise tõttu täiesti põhjendatud. Üldiselt leiab Eurostat, et eelarveandmete kvaliteet on 2014. aastal veelgi paremaks muutunud. Liikmesriigid on esitanud korrektsemaid andmeid nii ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teatise tabelites kui ka muudes asjakohastes statistikaalastes vastustes.

[20] Nende meetodite, menetluste ja allikate loetelud, mida kasutatakse tegelike andmete kogumiseks valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja võla kohta ning nende andmete aluseks olev valitsemissektori arvepidamine.

[21] http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-inventories